

ABSTRAKT

Diplomová práce se zabývá prací učitelů s učebnicemi v hodinách vlastivědy. Má práce poukazuje na skutečnost, že většina učitelů a učitelek z mého výzkumného vzorku používá učebnice především při plánování výuky vlastivědy, což je v souladu s výzkumy v ČR, které si jsou představeny v teoretické části diplomové práce. Učebnice učiteli pomáhají v orientaci v obsahu a metodách výuky. Doplňujícím výukovým materiálem při přípravě na hodinu je dle dotazovaných jednoznačně internet. Texty z učebnice většina respondentů a respondentek pro žáky upravuje, jelikož jsou podle jejich názoru učebnice přehlceny informacemi anebo z důvodu, že mají ve třídě žáka se speciální poruchou učení.

Teoretickou část práce jsem rozdělil na 4 kapitoly. Nejprve shrnuji poznatky z českých a světových výzkumů a doporučení odborné literatury vázících se k problematice učitelova výběru učiva a rolí učebnice. Následně analyzuji výzkumy vázané na plánování výuky, výukové metody a typy příprav na hodinu vlastivědy. Zajímalo mě, co vše učitel při přípravě na výuku používá. Jestli více učebnicové materiály nebo jiné zdroje (encyklopedie, výukový software, apod.). Další kapitola je věnována teorii učebnic a výzkumům spojených s jejich hodnocením. Poslední kapitola teoretické části je věnována pojetí výuky vlastivědy v ČR a možnostem využívání učebnic ve výuce tohoto předmětu.

Základní použitou metodou v empirické části jsou polostrukturované rozhovory se čtyřmi učitelkami a dvěma učiteli 1. stupně ZŠ, kteří učí na 1. stupni ZŠ vlastivědu. Rozhovory jsem následně podrobil kvalitativní obsahové analýze.

Data získaná v rámci tohoto výzkumu budou nadále využita i pro širší výzkum, který se zabývá výzkumem učebnic v této oblasti a klade si za cíl vytvářet učebnice tak, aby co nejvíce vyhovovaly nárokům učitelů.

KLÍČOVÁ SLOVA

učitel, učebnice, učební materiály, kurikulum, vlastivěda, primární škola